

До Научното жури по обявения конкурс
за ПРОФЕСОР по Микробиология
(ДВ бр.49/29.06.2012 г.)

Становище

От проф.д-р Тодор Кантарджиев, дмн (специалист по микробиология, клинична имунология и епидемиология) за Конкурса за професор по научна специалност „Микробиология” за нуждите на Отдел по микробиология, НЦЗПБ (ДВ бр.49/29.06.2012 г.) с единствен кандидат Доц. д-р Ива Стефанова Христова, дмн

Анализ на кариерния профил и научно-преподавателската биография на кандидата
След завършване с отличен успех на Медицинска академия Д-р Ива Христова постъпва през 1990г в НЦЗПБ. Започва работа в Лабораторията по Лептоспири и листерия. Предценявайки промените в епидемиологичната ситуация в страната и напредъка на науката, с много ентузиазъм и усилия тя превръща ръководената от нея лаборатория в Национална реферантна лаборатория по лаймска болест, лептоспири и листерия. Спечелвайки с работата си национална и международна популярност доц.Христова създава сега функциониращата Национална референтна лаборатория по векторнопреносими инфекции, лептоспири и листерия – най-авторитетното научно–практическо звено по тези проблеми у нас. Изминавайки възходящо кариерата си от научен сътрудник III-I степен до доцент, придобива специалност Микробиология в 1994г, специалност Вирусология в 2008, доктор е по медицина с оригинална тема за борелиозата 1998г. Доктор на медицинските науки е от от 2012 г. след успешна защита на впечатляваща с приносите си дисертацията: „Проучвания върху этиологичната диагностика и разпространението на предаваните с кърлежи и сродни инфекции в България”. Специализирала е в Университета Джон Хопкинс-САЩ, в Института М.ф.Петенкофер-Германия, Института по обществено здравеопазване и околнна среда-Билтховен, Холандия.

Научните ѝ приноси са оценени с много наши и международни приза- на фондацията Академик Ст.Ангелов към БАН, за най-успешен млад микробиолог в България за 1999 г., Награда Morrison Rogosa на Американская асоциация по микробиология за принос в медицината през 2002, Първа награда от Фонд "Научни изследвания", МОН, за научно-изследователски проект през 2004 г.; Първа награда за принос в медицината от Съюза на Учените в България, 2006.

Общо описание на представените материали по конкурса. Доц. Христова участва в конкурса с много по-голям от изискваните брой публикации и степен Доктор на науките(която не е задължително изискване)- 128, от които 38 се след дисертациите и доцентурата ѝ.

Доц. Христова има и участия в 2 монографии/глави от монографии (от тях 1 след дисертациите и доцентурата) в чужбина и 6 у нас (от тях 4 след дисертациите и доцентурата). Това доказва голямата и продуктивност и научна активност, което се увеличава през годините, както преди, така и след придобиването на предхождащите научни степени и звания. От всички 32 публикации в списания с импакт фактор, в почти половината (46.9%, или 15 публикации) кандидатът е първи автор, което е доказателство за водещата му роля. Впечатлява авторитета на списанията в които публикува - Emerging Infectious Diseases, J Clin Microbiology,

Eurosurveillance(вече с импакт фактор над 6), Infectious Diseases, EurJ of Inflammation, Euro Journal of Clin Microbiology & Infectious Diseases, Journal of Inflammation, Clinical Microbiology and Infection, Vaccine и др.

Доц. Христова представя в конкурса и много голям брой (126) участия в конгреси, половината от тях (62) са международни. Тя ръководи, или участва и в 11 научно-изследователски международни и наши проекти, които са приети много добре от научната общност. Рецензент е на 11 ръкописа за международни научни списания, което говори за популярността ѝ.

Оценка на научните трудове на кандидата Нейните основни научни интереси обхващат проучвания на микробиологията на предаваните с кърлежи бактерии и вируси, диагностиката и молекулното типизиране, както и разработване и апробиране на нови диагностични методи, вкл. молекулярни и серологични(включително и с генноинженерни антигени), въвеждането на първите у нас генетични методи за диагностика на кърлежово-преносимите инфекции у човека като причинителите на масовата Лаймската болест (*Borrelia burgdorferi sensulato*), на човешката гранулоцитна анаплазмоза (*Anaplasma phagocytophilum*), рикетсийте от групата на петнистите трески, както и на вирусите на Кримската Конго хеморагична треска (ККХТ), хантавирусите и причинителите на кърлежовия енцефалит.

Наукометрични показатели и цитирания на публикациите на кандидата в национална и чуждестванна литература Като доказателство за авторитета на публикациите на доц.Христова в международната наука е високия импакт фактор 65,571. Доказателство за иновативност и висока научна стойност е, че статиите ѝ са цитирани 307 пъти от чуждестранни автори в международни журнални статии и 66 пъти от български учени.

Научно-теоретични и научно-практически приноси

-Оригинален принос в трудовете на доц.Христова е определянето на главните и второстепенните антигени на борелиите, тяхната специфичност и динамиката на антитялоотговора. Проучен е за първи път по-големия патогенен потенциал на *B. garinii* и доминирането на *B. afzelii* в кърлежите-преносители на инфекции у нас.

-С теоретичен принос са получените данни за ролята на отделните протеини на борелиите при болните с Лаймска болест – по-голямата роля на протеина *VlsE* при ранната фаза на болестта и по-високата реактивност на протеина *FlaB* при напреднала и късна фаза на болестта; хетерогенността на протеина *OspC* и значението на типовете *K,E,F*. Като научно практически принос се оценява включването на някои от тях в диагностичен набор.

- За първи път в световната практика е сравненна реактивността на С6 пептида от *B. garinii* и *B. afzelii* в български и американски пациенти, която е различна в двете проучвани популации.

-Проведени са за първи път изследвания у нас върху *Anaplasma phagocytophilum* и е установено, че в близо 1/3 от болните с фебрилни реакции и еритема мигранс след ухапване от кърлежи се дължи на *Anaplasma phagocytophilum*. За първи път доц.Христова доказва хипотезата си за коинфекциите при гризачи и кърлежи, които обуславят разнородната клинична картина при хората.

-Актуални и с голям принос са проведените за първи път у нас генетични изследвания върху ККХТ вирусите, доказана е тяхната високата генетична

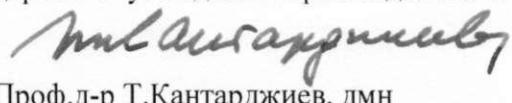
стабилност и принадлежността им към Европейско-Турска група щамове. Описан е и първият случай на генетично доказана инфекция с *Rickettsia slovaca* и развитие на *TIBOLA* (*tick born lymphadenopathy*) у нас.

- Важна научно-практическа стойност имат проведените за първи път у нас проучвания върху разпространението на ханта вирусите, като използва много добри възможности на RT-PCR за откриването им в гризачи и изяснява риска за хората.

Комплексна, качествена оценка на учебно-методическата и преподавателската дейност, ръководство на студенти, докторанти, специализанти. През последните години доц. Христова има лекционна натовареност равна на хабилитирани преподаватели от медицинските университети, средно по 214 часа лекции. Участва в 18 изпитни комисии, през последните четири години за колоквиуми на докторанти и специализанти. Много показателно за педагогическия ѝ опит са трите успешно защитени научни степени на нейните докторанти и дипломна работа на един дипломант. Ежегодно ръководи по три лекционни курса в докторанските програми на НЦЗПБ и следдипломното обучение. От години ръководи Комисията по учебната работа на Центъра, като участва в планирането и провеждането на докторантските програми и СДО, създаването и утвърждаването на тестовете за оценка на знанията и дистанционното обучение. Организира и провежда курсове по продължаваща квалификация за лекари и биологи, включително с чуждестранни участници. Благодарение на научно-преподавателските си качества доц. Христова има възможността да създаде школа в областта на микробиологията на предаваните чрез вектори инфекции(бактериални и вирусни) у нас.

Оценка на диагностично-лечебната дейност. Благодарение на трудолюбието и работоспособността си, за няколко години доц.Христова можа да създаде най-значимата референтна лаборатория и връзки с мрежата за практически всички пренасяни с вектори бактериални и вирусни инфекции у нас. Това е дело с безспорно здравно и научно национално значение. Като лекар е позната и търсена за консултации от цялата страна. От години е национален контактен специалист по микробиологична диагностика на Европейския център за контрол на болестите и отговаря за националните лабораторни мрежи по бактериология, вирусология и паразитология. Тя е съосновател и член на ръководството на Българската асоциация на микробиолозите (с 280 члена), основен организатор на десет национални конгреса , актуална интернет страница на асоциацията и експерт по външна оценка на качеството на микробиологичните лаборатории.

Заключение Доц.д-р Ива Стефанова Христова, дмн, притежава високи научни, преподавателски, лекарски, организаторски и етични качества, отговаря и надхвърля задължителните и специфични условия и наукометрични критерии за академична длъжност «ПРОФЕСОР» за нуждите на Отдел Микробиология на НЦЗПБ. Това ми дава основание да подкрепя с убеждение присъждането ѝ на академичната длъжност “Професор”

Проф.д-р Т.Кантарджиев, дмн